N°. 686. **DE GRONDWET.** 1855.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 5.50.

ZATURDAG 11 AUGUSTUS.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beursteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet. Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . *f* 1.20.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegelregt daaronder begrepen.

De Maatschappij: tot Nut van 't Algemeen.

II.

Vreemd is de wijze, waarop het Hoofdbestuur zich verontschuldigt, dat het zich heeft onthouden van deelneming aan de geschillen, die in den boezem der Maatschappij en daar buiten zijn gevoerd over de belangrijke wijziging, welke in de wet is gemaakt. 't Was toch niet enkel deszelfs eerste roeping, om den indruk na te gaan, door die wijziging te weeg gebragt; maar men kon toch ook verwachten, dat het Hoofdbestuur, 't welk gerekend wordt de belangen der Maatschappij in haar geheel te kennen, in dien strijd van beginselen geen onverschillig en lijdelijk toeschouwer zou wezen. En toch treft men nu met de uiterste zorgvuldigheid eene verdediging aan in de punten van beschrijving voor de aanstaande Algemeene Vergadering, waardoor zelfs de geringsten schijn moet verdwijnen, alsof het Hoofdbestuur zich zelfs eenigzins in dien strijd partij had gesteld. Die verdediging kan, naar ons inzien, geen doel treffen, nu het Hoofdbestuur onbewimpeld zijn gevoelen uitspreekt: »dat het niet ter »wille van bepaalde personen, maar ter wille van een »*beginsel* art. 4 goedkeurt, zoo als het nu luidt.« Het maakt het thans uitgesproken gevoelen verdacht, als het met zoo vele woorden zich beroept op de onthouding aan de discussiën en er zich op verheft, dat het Hoofdbestuur ook met geen enkel woord zich in die discussie heeft gemengd; dat het lid des Hoofdbestuurs, die als Voorzitter de Algemeene Vergadering leidde, en tevens lid was van de Commissie tot wetsherziening, zich bij de beraadslagingen over het ontwerp eerst bepaald heeft tot hetgeen den vorm en de orde der discussie betrof, en dat hij ter verdediging van het bestreden artikel willende optreden, vooraf den Voorzittersstoel aan een ander heeft ingeruimd. Indien men den lof wil inoogsten, »dat het Hoofdbestuur zich zelf »gelijk bleef«; daar »het geene bepaalde meening aan»gaande het Ontwerp van Wet in 't algemeen, of het »bedoelde art. 4 in 't bijzonder had doen kennen:« waarom dan *nu* zich omtrent die zaak verklaard? Het verwijt van inconsequentie zal het Hoofdbestuur niet kunnen ontgaan, dat het in 1854, toen het eene bepaalde beslissing gold, verkieslijk geacht heeft, zijn oordeel over de nu *vigerende* Wet en bepaald over art. 4 *niet* te uiten; maar thans, nu de beslissing gevallen is, niet schroomt eene meening te openbaren, in den geest der meerderheid. Wij hadden eerder verwacht, dat in breede trekken de aanvankelijke gevolgen van den zoo heftig bestreden maatregel waren medegedeeld, voor zoover deze zich hadden doen kennen. Nu heeft het allen schijn alsof het Hoofdbestuur naar een geschikt middel heeft omgezien, ten einde de voorstellen der verschillende departementen met een ongunstig rapport, dat welligt niet vereischt werd, bij de Vergadering in te leiden. De onpartijdigheid vorderde, dat wij deze houding van het Hoofdbestuur niet onaangeroerd lieten. Waarom in het vorig jaar zijn gevoelen niet is gevraagd of ongevraagd bekend geworden, moest *nu* eene reden zijn om geen oordeel uit te spreken, dan alleen waar het pas gaf, ten aanzien van de poging, om op een vroeger genomen besluit terug te komen.

En alsnu terugkeerende tot de vraag: waarin ligt de verderfelijke strekking van art. 4? dan verblijdt het ons door het Hoofdbestuur de meening te hooren bestrijden, door sommige geuit, dat daarvan voor de Maatschappij allerlei onheil te wachten staat. Waarlijk, ook door ons wordt de overtuiging gedeeld, »dat de »bewering, het Christelijk karakter der Maatschappij »zal daardoor schade lijden, ja zelfs geheel verloren »gaan, meer een blijk van warme belangstelling in »hare weldadige werking dan van bezadigd en juist »oordeel is. Immers teregt wordt herinnerd, dat reeds »in 1852 de Algemeene Vergadering het lidmaatschap »in de Overzeesche bezittingen, *ook voor niet-»Christenen* verkrijgbaar gesteld en daardoor genoeg»zaam te kennen gegeven heeft, dat zij het Chris»telijk karakter der Maatschappij niet daarvan afhan»kelijk acht, dat al hare Leden den naam van Chris»tenen dragen.« Wie toch zal het niet beämen, »dat »bij zulk eene instelling, die op christelijken grondslag »rust en in christelijken geest werkt, het bovenal aan»komt, *niet op den naam, maar op de gezindheid, den »ijver, de werkzaamheid van hare Leden?* « Maar is het niet juist een hoofdgebrek, dat zich bij vele vereenigingen, van welken aard ook, maatschappelijke, godsdienstige of staatkundige, doet opmerken, dat men zich te vreden stelt met het lidmaatschap *in naam*, zonder zich om de ijverige betrachting der pligten en het trouw gebruik der regten uitermate veel te bekreunen? »De wakkerheid der leden is de eenige waarborg »voor het handhaven van den geest en den grondslag »der Vereeniging of Maatschappij.« Die waarheid geldt overal. »Geen lid, die getrouw en gemoedelijk zijn »regt gebruikt, of hij stelt zich daarbij de verpligting »voor oogen, welke ook bij het oefenen van dit regt »op hem rust, de verpligting om mede te werken tot »het doel der Maatschappij.« Die wakkerheid doet alle verkeerde elementen, die binnen gedrongen zijn, ontbinden en zuivert den dampkring, waarin de vereeniging zich beweegt, van alle onreine dampen, waarmede zij bezwangerd mogt zijn geraakt. Het is een wantrouwen in eigen kracht, wanneer men zich voor elk geritsel vervaard maakt; het is eene miskenning van den werkelijken toestand der menschelijke maatschappij, als men meent, dat geen onkruid onder de tarwe zich mengen kan. Die uitzuiverings-methode, om te geraken tot een toestand, die onbestaanbaar is met den aard onzer tegenwoordige huishouding, heeft reeds op menigen klip doen verzeilen. Het exclusivisme heeft doorgaans eene tegenovergestelde uitkomst van hetgeen wordt beoogd. Ook in de zedelijke wereld is licht noodig; want wie de openbaarheid schuwt, bemint de duisternis; maar die het licht laat schijnen en tot het licht laat komen, zal de duisternis meer en meer doen wijken en verlichting, ware verlichting bevorderen.

Zoo moet het ook zijn met de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen; »opdat zij, bij alle bekrompenheid »en eenzijdigheid onzer dagen, steeds het toevlugts»oord worde van ware vrijheid, onbekrompenheid en »Christelijke humaniteit. Mogten zij, die thans ijveren »voor het herstellen van vroegere beperking, tot de »overtuiging komen, dat het Christelijk karakter der »Maatschappij *niet* gelegen is in eenigerlei algemeene »bepaling van de vereischten dergenen, die als leden »tot haar toetreden, dan alleen in zoover, dat zij zich »bereid verklaren om tot het doel der Maatschappij »meê te werken.«

Is dat niet mogelijk? Is dat niet wenschelijk?

Gedeputeerde Staten der provincie Zuidholland hebben den 7den dezer besloten.

1o. Burgemeesters en Wethouders der gemeenten in deze provincie, alwaar opcenten en eene plaatselijke belasting op het gemaal worden geheven, voor zooveel noodig, aandachtig te maken, dat door de afschaffing met den 1sten Januarij aanst. van den Rijks-accijns op het gemaal, op dat tijdstip ook vervallen de ten behoeve hunner gemeenten geheven wordende opcenten op de hoofdsommen van dien Rijks-accijns en dat het alzoo dringend noodzakelijk is, dat ten spoedigste bij den gemeenteraad in overweging worde gebragt, op welke wijze in het daardoor voor de gemeente te ontstaan verlies in hare inkomsten zal kunnen worden voorzien, wordende zij daarbij opmerkzaam gemaakt, dat, volgens het verlangen van den Minister van Binnenlandsche Zaken, de daartoe strekkende voorstellen althans niet later dan den 1sten October aanst. zullen behooren te worden ingezonden, zoodat die uiterlijk vóór of op den 15den September eerstvolgende bij deze vergadering zullen worden te gemoet gezien.

2o. Burgemeesters en Wethouders der gemeenten in deze provincie, welke mogten vermeenen eene belasting op het gemaal, tot welker heffing bij de wet van den 13 Julij voornoemd de vrijheid is gelaten, te moeten behouden, te doen opmerken, dat het eene opzettelijke overweging verdient, of zoodanige belasting wenschelijk en de heffing daarvan mogelijk is, waaromtrent in het oog behoort te worden gehouden, dat al de kosten van toezigt, daaraan verbonden, in het vervolg uitsluitend ten laste der gemeente zullen komen, welke kosten hier en daar zeker een groot deel van de opbrengst zullen vorderen, wil men de middelen van toezigt daarstellen, die noodzakelijk zijn om de opbrengst van zoodanige belasting eenigermate te verzekeren en welke middelen voor 's hands altijd ontoereikend schijnen te zullen zijn in zoodanige landelijke gemeenten, die in de nabijheid liggen van- of grenzen aan gemeenten, alwaar geene plaatselijke belasting op het gemaal wordt geheven, terwijl daarbij voorts vooral niet uit het oog schijnt te mogen worden verloren, dat een aantal de nijverheid beperkende bepalingen, zoo als onder anderen, het verbod aan ingezetenen, om handmolen of quarus te bezitten of te gebruiken, dat tegen de vereenigde uitoefening van de bedrijven van korenmolenaar, bakker, meelverkooper, enz., en dat tegen het malen tusschen zons-onder- en opgang enz., bij de bestaande wetten op het gemaal, als onontbeerlijk, om de rigtige opbrengst van dit middel te verzekeren, waren vastgesteld, doch dat het twijfelachtig schijnt, of het opnemen van zoodanige bepalingen, in de plaatselijke verordeningen op de invordering van het middel op het gemaal, in verband met de Gemeentewet, bij de goedkeuring der besluiten tot heffing van die belasting, door de Hooge Regering zal beschouwd worden tot de bevoegdheid der gemeente-besturen te behooren, en of het gemis van zoodanige bepalingen het op zich zelf, vooral in de landelijke aan alle zijden toegankelijke gemeenten, reeds aan groote moeijelijkheden onderhevig toezigt, voor vele niet schier ondoenlijk zoude maken, en zulks te meer, omdat men, zonder den molenaar in zijn bedrijf te zeer te belemmeren, bij de plaatselijke verordeningen op de invordering van het gemaal, niet zal kunnen vorderen, dat het graan, uit eene naburige gemeente ter molen gebragt, van een accijns-billet voor de plaatselijke belasting voorzien zij; terwijl eindelijk, met het oog op de wet van den 28 Junij 1854 (*Staatsblad* no. 101), ook bij de plaatselijke verordeningen speciale bepalingen zullen vereischt worden, ten einde de eventueel daar te stellen inrigtingen, om tarwe tot meel voor den handel te bereiden, niet te belemmeren.

Dat uit het vorenstaande alzoo met grond mag worden afgeleid, dat, afgescheiden van de vele moeijelijkheden, die het plaatselijk toezigt uit zijn aard, met betrekking tot eene behoorlijke verzekering der opbrengst van eene plaatselijke belasting op het gemaal, zal opleveren, de opbrengst na aftrek der kosten van surveillance, niet aan de verwachting zal beantwoorden, en tot misrekeningen aanleiding zal geven, die voor den vereischten geregelden gang van het bestuur groote bezwaren en verwikkelingen zullen na zich slepen, na overweging van welk een en ander deze vergadering van oordeel is, dat de Gemeenteraden zich zullen genoopt gevoelen om tot de invoering eener plaatselijke belasting op het bedoeld middel, alleen in geval van volstrekt gebiedende noodzakelijkheid, te besluiten.

Wordende aan Burgemeesters en Wethouders der betrokken gemeenten, uit voorschreven hoofde, aanbevolen bij de overwegingen, welke ten deze bij de gemeenteraden zullen plaats hebben, op het vorenstaande te letten en tevens na te gaan, of, en zoo ja, welke middelen, met terzijdestelling van dat op het gemaal, geschikt zouden kunnen worden geacht, om, in het welbegrepen belang en ten minste koste van de gemeente, te voorzien in het gemis der, tot dusverre genoten inkomsten wegens opcenten op de hoofdsommen en wegens de eigene plaatselijke belasting op het gemaal.

3o. Burgemeesters en Wethouders der gemeenten in

deze provincie, waar de plaatselijke belastingen tot hiertoe niet, of slechts gedeeltelijk zijn herzien, onder verwijzing naar hetgeen ten dien aanzien reeds werd opgemerkt bij de besluiten, opgenomen in de Provinciale Bladen van 1853 en 1854, bij vernieuwing en met aandrang uit te noodigen, dien arbeid thans nu de reden van vertraging, die in deze kan hebben bestaan, als een gevolg van de indiening bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van voorstellen tot wijziging van 's Rijks belastingen, doch nu de behandeling dier voorstellen is afgeloopen, de Rijks-accijns op het gemaal met den 1 Januarij aanst. is afgeschaft, moet geacht worden niet meer aanwezig te zijn, hoe eer hoe beter aan te vangen en te voltooijen, en de des betreffende voorstellen weldra aan deze vergadering te doen toekomen.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De dagbladen en correspondentien uit de Krim van 28 en uit Constantinopel van den 30 Julij, door de *Jourdain* aangebragt, zijn gister ontvangen en, gelijk wij vermoedden, vermelden zij niets meer dan het telegrafisch overzigt, dat wij Dingsdag mededeelden. Herhalen wij enkel, dat de berigten uit Azie zeer tegenstrijdig zijn. Sommige spreken van den terugtogt der Russen, een terugtogt, welke de verlating van Kars aan den kant van Erzerum ten gevolge had; anderen zeggen, dat zij zich om de eerste der beide steden geconcentreerd hebben en dat er reeds schermutselingen plaats hadden tusschen hunne voorgarde en de voorposten der Turken. Wij vinden nergens evenwel de bevestiging van dien grooten aanval, welke door generaal Mouravieff, aan het hoofd van 35,000 man tegen het geretrancheerde Ottomanisch kamp gerigt en door de Turken teruggeslagen zou zijn onder bevelhebberschap van generaal Williams.

Terzelfder tijd, dat de oud groot-vizier Mehemed-Keprerli-Pacha was verheven tot voorzitter van den raad van den Tanzimat, is de ex-gouverneurneur van Smyrna op verzoek van Frankrijk uit zijne betrekking teruggeroepen en Semi-Pacha, gouverneur van Widdin, zijn benoemd tot leden van den raad. Eindelijk is Salih-Pacha benoemd tot directeur der belastingen, ter vervanging van Hassein-Bey, die op wachtgeld gesteld is, op verzoek der bevolking van Constantinopel.

De laatste berigten uit de Krim zijn vervat in eene depêche van generaal Gortschakoff dd. 5 Aug. welke depêche eergister door den telegraaf werd medegedeeld en eene andere van generaal Pelissier, van den 7 gister door den *Moniteur* openbaar gemaakt. Deze beide depêches, even als die welke in de laatste tijden van het hoofdkwartier van den Russischen generaal ontvangen zijn, kunnen in drie woorden zamen gevat worden: « Niets nieuws. »

Uit Parijs wordt in eene telegraphische depêche van nog latere dagteekening gemeld:

Bij het ministerie van oorlog is eene depêche van generaal Pelissier ontvangen, afgezonden den 7 dezer. Er viel niets te berigten, dan dat de vijand geen verdere ondernemingen tegen de loopgraven had beproefd. Er hadden zich weder eenige gevallen van cholera opgedaan.

In eene andere telegrafische depêche uit dezelfde stad wordt gemeld, dat het gerucht in omloop is van het bombarderen van Reval.

De ongelukkige gebeurtenis van Hangoe-Udd is nog niet beëindigd. De Engelsche bladen deelen twee nieuwe stukken dienaangaande mede. Het zijn: een brief van den luitenant Generte, die door de Russen krijgsgevangen gemaakt werd; 2o. het antwoord van den admiraal Dundas op den brief van prins Dolgorouky, Russisch minister van oorlog, een brief waarin de Russische minister de redenen uiteen zette, waarom hij het verzoek der Engelsche regering tot in vrijheid stelling van den luitenant Generte niet kon inwilligen. Gelijk men wel onderstellen moest, is admiraal Dundas met die verklaringen niet te vreden en betwist hij op nieuw de lezing, welke de Russen van deze betreurenswaardige gebeurtenis gaven.

Een wapenfeit van ondergeschikt belang, heeft den 26 Julij in de golf van Finland plaats gehad. Een klein Engelsch smaldeel, door den kapitein Yelverton gecommandeerd, heeft de militaire constructien vernield, welke door de Russische regering op het eiland Kotka bij Wiborg waren opgerigt. Vroeger reeds hadden de kruizers der vloot eene verkenning gedaan. De kommandant heeft zijne zending kunnen volbrengen zonder eenige verliezen te lijden, daar het garnizoen verwittigd zijnde van de aankomst des vijands de positie, welke hij innam heeft kunnen verlaten.

Thans is bekend geworden het verslag der zitting van het Lagerhuis van Dingsdag, waarin Lord John Russell zijne interpllatie ter zake van Italie deed. De redevoering van den edelen lord mag wel vreemd genoemd worden, vreemd niet op zich zelf, want men kan niet ontkennen dat de redevoering ware en juiste zaken bevat, maar vreemd in den mond van een staatsman; die gister nog een deel van het kabinet uitmaakte.

Zij is niet alleen in den grond der zaak een pleidooy ten voordeele van den vrede; maar bevat ook eene reeks scherpe verwijtingen tegen het Britsch ministerie, Oostenrijk en zelfs tegen Frankrijk, en de krachtigste beschuldigingen tegen alle Italiaansche regeringen, uitgezonderd het Piemonteesch gouvernement, waaraan de edele lord, integendeel, regtmatige hulde heeft toegebragt.

Lord John ving aan met te zeggen, dat daar Turkije de Oostenrijksche voorstellen niet verworpen had gelijk zulks door Engeland en Frankrijk geschied was, zij uit dien hoofde stilzwijgend door Turkije zijn aangenomen. Van daar, dat de Westersche mogendheden den oorlog niet voeren enkel uit overweging van militair eergevoel, met andere woorden, voor hunne eigene rekening en gevolgelijk komt Turkije haar ter hulp, en niet zij aan Turkije. Volgens de beweringen van den edelen lord bestaat er dus geene aanleiding om de leeningen te waarborgen, welke de Porte sluiten wil; men moet enkel en alleen aan deze laatste subsidie verleenen even als aan alle staten, die troepen ter beschikking van de Westersche mogendheden stellen. Dit gezigtspunt nu is — men moet het erkennen — zeer zonderling en vooral zeer onverwachts. Vervolgens heeft lord John Russell zich bediend van de deelneming van Piemont aan den tegenwoordigen oorlog om langs dien weg te komen tot het onderzoek van den toestand van het Italiaansche schiereiland.

En vervolgens heeft hij zijne stem verheven tegen den vreemde invloed, die in Italie de vertegenwoordigende instellingen vernietigen; hij vroeg of Frankrijk wel het regt had om aan Rusland den oorlog te verklaren, dewijl laatstgemelde mogendheid het Turksche grondgebied wilde bezetten op hetzelfde oogenblik, dat Frankrijk Rome bezet, hetgeen eene even gewigte inbreuk is op de vrijheid en onafhankelijkheid van den Paus als de tegenwoordigheid van Russische soldaten op Ottomanisch grondgebied op de onafhankelijkheid van den Sultan.

In een woord, lord John Russell heeft verzocht, dat Frankrijk en Engeland zich zouden trachten te verstaan met Oostenrijk om aan de verschillende Italiaansche staten eene vrijgevige regering te verzekeren.

Wij herhalen het, deze redevoering zou in den mond van een lid der oppositie zeer natuurlijk schijnen, maar door lord John Russell uitgesproken, den minister van gister, is zij wel de zonderlingste rede welke ooit in het parlement gehouden werd.

Lord Palmerston begreep het voordeel, dat hem de ministeriele antecedenten van lord John Russell aanboden, en begon zich te verwonderen over het gelach en de toejuichingen der Kamer over de onverwachte taal, « van een medewerker tot, en zeer zeker kort te voren nog van den grootsten advocaat van den oorlog. » Maar toen het hoofd van het Kabinet in discussie trad, werd zijn woord verlegen, hij gaf losse verklaringen en eindigde, om zich uit de zaak te redden, door te vermeerderen al wat zijn voormalig ambtgenoot gezegd heeft, omtrent al het schadelijke en nadeelige in het beheer der Staten van het Italiaansche schiereiland. Maar in plaats van even als lord John Russell te besluiten tot de ontruiming van dat schiereiland door de vreemde troepen, heeft lord Palmerston de handhaving der bezetting als eene noodzakelijkheid doen uitkomen.

Er werd geene andere redevoering uitgesproken, uitgezonderd eenige woorden van den heer Wilkinson.

Het incident kon geen gevolg hebben en heeft die ook niet gehad, maar zoo kort als die woordenwisseling ook was, bleef zij niettemin een der meest merkwaardige der zitting.

Uit Doever wordt gemeld: De Koningin heeft heden eene wapenschouwing gehouden over het vreemden legioen, nabij Shorncliffe.

Men meldt uit Turin, d.d. 8 Augustus. De generaal Pope in den afgeloopen nacht overleden. De generaal Fercy belast met de organisatie van een Italiaansch vreemden legioen voor Engeland, is hier aangekomen.

Twee Spaansche dagbladen hebben het belangrijke besluit medegedeeld, door den ministerraad genomen, ter zake der toetreding van Spanje tot het Engelsch-Fransch verdrag, waarvan wij gister spraken. Het dagblad van Madrid, een officiëel orgaan van de regering, daarentegen, heeft dit berigt echter tegengesproken. In weerwil van dit démenti en wij zouden bijna zeggen juist ten gevolge daarvan, houdt een der correspondenten van de *Indép. Belge* vol dat de toetreding wel degelijk zal plaats hebben. Hij treedt ook in bijzonderheden omtrent de redenen, welke de regering nopen om de genomen besluiten nog niet openbaar te maken.

De heer Bruil, minister van finantien, is er in mogen slagen om met een Parijzer huis eene voorloopige leening van zestig millioen realen aan te gaan.

Eene depêche uit Madrid van 7 Augustus zegt, dat te Barcelona eenige hoofden der werklieden socialistische zamenzweerders waren. Anders geene bijzonderheden.

ENGELSCHE POST.

De Koningin heeft gister eene revue gehouden over het vreemden legioen, dat te Shorncliff bij ouver gekampeerd is.

De Koning van Portugal en de hertog van Oporto vergezelden H. M.

— Te Liverpool is het huis Lathan Brothers, dat voornamelijk op Buenos-Ayres handelt, gefailleerd.

— De heer Ferdinand Lesseps heeft een geschrift in het licht gegeven, omtrent de doorgraving der landengte van Suez. Hij bevindt zich thans alhier, ten einde te vernemen hoe men over deze aangelegenheid denkt, en om de bezwaren, welke daartegen mogten worden aangevoerd, uit den weg te ruimen.

Men weet, dat Said-Pacha het plan der doorgraving aan eenige ingenieurs heeft opgedragen. Dit zal, naar men thans verneemt, aan ingenieurs uit Frankrijk, Engeland, Duitschland, Holland en Italie worden onderworpen.

DUITSCHE POST.

De Prins van Pruissen werd den 8 dezer te Berlijn verwacht. Gedurende zijn verblijf in Rusland werden dagelijks telegraphische berigten van zijnentwege naar de Koninklijke Pruissische familie gezonden. Bij zijne aankomst moest de Prins zich onmiddellijk naar Edmannsdorf begeven bij den Koning, zijn broeder, en vervolgens naar Ostende om daar de baden te gebruiken.

— Men meldt uit Berlijn, dat de Duitsche staathuishoudkundige baron von Reden, benoemd is tot chef van het statistiek bureau, dat te Weenen zal worden opgerigt.

FRANSCHE POST.

Uit Sebastopol bij voortduring niets nieuws. Men gelooft daar bij voortduring aan eene op handen zijnde krachtige poging. Eenige gevallen van scheurbuik vermeerderen de beproevingen, welke het Fransche leger met veel geduld en moed doorstaat.

— De prins Adalbert van Beijeren logeert thans te Parijs in het Hotel Meurees met den graaf van Thaun, den heer de Koën en andere hooge personaadjes. De prins neemt een volkomen incognito in acht, en eene circulaire van den minister van buitenlandsche zaken aan alle overige ministeriële departementen gerigt, is aan alle hoofden van openbare inrigtingen medegedeeld, opdat al die inrigtingen door den prins in bijzonderheden kunnen worden onderzocht, zonder evenwel inbreuk te maken op het geheim, waarvan hij zich omgeven heeft.

— Alle staatsligchamen zullen de Koningin van Engeland gedurende haar verblijf, dat, naar men verneemt, tien dagen duren zal, voorgesteld worden.

— De terugkomst van den heer de Morny is uitgesteld tot het begin der volgende week.

— De Russische generaal Bodisco is alhier met de officieren van zijn gevolg aangekomen.

— De admiraal Dupetit Thouran is dezer dagen door de Academie van wetenschappen tot haar lid verkozen, en wel met 35 tegen 25 stemmen, welke zich op den prins Ch. Bonaparte hadden vereenigd.

— Het banket der Decembristen zal op den 15 Aug. e.k. plaats hebben.

SPAANSCHE POST.

Het Spaansche Gouvernement heeft aan de buitenlandsche hoven eene memorie doen toekomen, gedagteekend den 24 Julij jl. en strekkende tot regtvaardiging zijner handelingen, welke den Heiligen Stoel onlangs genoopt hebben, om de diplomatieke betrekking met Spanje af te breken. In eene nota, die den pauselijke zaakgelastigde aan het Spaansche Gouvernement ingediend heeft, toen hij zijne reispassen vroeg, werd gezegd dat de Heilige Vader zijnen vertegenwoordiger uit Spanje terug roepen moest, « ten gevolge « eener reeks van daar te lande voorgevallene feiten, die « eene beleediging voor de godsdienst en de kerk uitmaken « en eene klaarblijkelijke schending van het verdrag, hetwelk « tusschen het Gouvernement van Hare Katholijke Majesteit « en den Heiligen Stoel plegtig gesloten is. »

De woorden aangehaald hebbende, vervolgt de memorie aldus:

« Ofschoon het de eerste maal niet is dat de Heilige Stoel zonder het te willen, zijne geschillen van huishoudelijken en administrativen aard tot louter godsdienstige vraagstukken maakt, daardoor het geweten van de onderdanen des rijks in angst en het gouvernement in groote ongelegenheden brengende; ofschoon klaarblijkelijk en voor de geheele wereld in het oog loopend is dat het gouvernement der Koningin, welke den naam van *zeer Katholijke* eene eeretitel voor zich acht, geen oogenblik opgehouden heeft Katholijk te zijn en geen de minste inbreuk gemaakt heeft op de leerstukken der godsdienst of op de heilige regelen der Kerk, — is het desniettemin noodig, dat beschuldigingen van zoo zwaren aard als in de nota van den vertegenwoordiger des Heiligen Stoels vervat zijn, duidelijk en plegtig wederlegd en te niet gedaan worden. Na zulk eene wederlegging zal het gedrag van den Heiligen Stoel in het oog der wereld nog berispelijker zijn, indien hij in strijd met hetgeen van zijne gewone voorzigtigheid moet verwacht worden, door zulke beschuldigingen bij het publiek geloof te doen vinden, aan de vijanden der maatschappelijke orde voorwendsels verschafte voor pogingen om de rust van het Schiereiland te storen, en indien hij eene verwikkeling te meer deed oprijzen voor het Westen, hetwelk thans zijne zorg en hulpmiddelen aan eene even zware als regtmatige worsteling te wijden heeft. Indien de Heilige Stoel aldus handelde, zou hij het bezwaarlijk voor de vierschaar der historie kunnen regtvaardigen dat hij er zoo ligt en zoo snel tot besluit, nieuwe gevaren en moeijelijkheden te berokkenen aan een land, hetwelk tot nog toe immer ondergeschikt was aan de voorschriften der godsdienst, aan die voorschriften, waardoor het in staat gesteld is om de dagen van onspoed met eere door te staan, en welke hetzelve te regt deden hopen, zoo niet op welwillendheid, althans op regtvaardigheid van de zijde des Heiligen Stoels.

« Het gewigtigste punt in geschil tusschen den Heiligen Stoel en het Gouvernement der Koningin, en hetwelk het meest van godsdienstigen aard is, ligt in de tweede hoofdbepaling der toekomstige staatsregeling van Spanje, die door de Grondwetgevende Cortes vastgesteld is in de volgende bewoordingen: « de Spaansche natie verbindt zich « tot het onderhouden en beschermen van de uitoefening « van de dienaren der Katholieke godsdienst, welke de « godsdienst is der Spanjaarden; evenwel zal niemand, hij « zij Spanjaard of buitenlander, wegens zijne geloofsbegrip- « pen vervolgd mogen worden, zoolang hij dezelve niet aan « den dag legt door openlijke handelingen in strijd met de « Godsdienst. »

« Men durft gerust zeggen, dat in de constitutie van geen Katholijk land, in de burgerlijke wetgeving van geen Christen-volk eene meer uitdrukkelijke betuiging van godsdienstzin en van geloof te vinden is, dan de zoo even aangehaalde. De Spaansche natie verbindt zich om de Katholijke eeredienst in stand te houden en te beschermen; zij verklaart dat de Katholijke godsdienst door hare kinderen, door al hare kinderen beleden wordt; dit zeide de vorige constitutie ook, maar de nieuwe legt bovendien aan de natie de verpligting op, om die godsdienst te beschermen. Zij verbiedt elke openlijke handeling, die met de gods-

dienst strijdig is; zij geeft geen vrijheid om in het geheim tegen de voorschriften der godsdienst te handelen, maar beschouwt zulke handelingen als buiten het bereik der wetten liggende, wanneer zij niet openlijk verrigt worden.

• Alzoo is in de tweede hoofdbepaling der nieuwe constitutie geene schending gelegen van de eenheid der Spaaansche natie in het Katholijk geloof. Wat heeft dan aan het Roomsche hof stof tot bezwaren kunnen geven? Wat is er in die bepaling, hetwelk de godsdienst en de Kerk beleedigt? Hoe vreemd het ook klinke, het is blijkbaar en voor een ieder in 't oog loopend, dat de Heilige Stoel maar ééne grieve kan hebben, te weten dat onder de bedoelde bepaling geen Spanjaard noch buitenlander vervolgd zal worden wegens zijne geloofsbegrippen, zoolang deze niet aan den dag gelegd worden door handelingen in strijd met de godsdienst.

• Dit is een feit hetwelk het gouvernement der Koningin gerustelijk zonder eenige toelichting aan de beoordeeling der Katholijke wereld durft onderwerpen. Zelfs indien de Katholijke volkseenheid niet ongeschonden gehouden wierd; zelfs wanneer de Staat, de Katholijke eeredienst onderhoudende en beschermende, daarbij alle met de godsdienst strijdige handelingen onvervolgd liet, dan nog zou het Spaansche gouvernement het verwijt niet verdienen van niet genoeg Katholijk te zijn: want dat alles, en vrij wat meer nog wordt gedaan en gedoogd door de meest Katholijke gouvernementen, aan welke de Heilige Stoel zooveel verschuldigd is. Wat redelijke klagten kan er tegen het Spaansche gouvernement ingebragt worden, wanneer niets anders aan eenen belijder eener andere godsdienst gewaarborgd wordt, dan dat men zijn geweten niet zal doorvorschen, dat men de geheimen zijner woning niet zal schenden, dat men de aloude regtsmiddelen der vermaarde Inquisitie nimmer tegen zijn geloof zal aanwenden?

• Maar de handelwijze van den Heiligen Stoel jegens het gouvernement der Koningin zal nog te meer onregtvaardig geacht worden, wanneer men bedenkt, dat hetgeen door de nieuwe constitutie van Spanje bepaald wordt, in ons land sedert verscheiden jaren feitelijk bestaat, dat het feitelijk toegelaten werd onder de constitutie van 1837 en onder die van 1845, en regtens geldig is sedert 1848, dat is sedert de afkondiging van het strafwetboek, hetwelk drie malen, in verschillende artikelen en onder verschillende vormen, het beginsel heeft vastgesteld, dat openlijkheid een hoofdkenmerk is van een misdrijf tegen de godsdienst, dat dit misdrijf niet aanwezig is waar de openlijkheid ontbreekt, en dat geene heimelijke handeling, hoe strijdig ook met de Katholijke godsdienst, strafbaar is.»

De memorie van het Spaansche gouvernement besluit aldus: «Het vorenstaande zal genoeg zijn om de Katholijke wereld te overtuigen, dat op al de punten, die de tegenwoordige breuke veroorzaakt schijnen te hebben, het regt aan onze zijde is. Doch het gouvernement der Koningin kan dit betoog niet besluiten zonder te betuigen dat het, in zijne opregt Katholijke gezindheid, met innig leedwezen den Heiligen Stoel gewikkeld ziet in eenen strijd, waarin het, ook wanneer hij alles verkrijgt waarop hij aanspraak maakt, toch maar alleen om wereldsche en stoffelijke belangen te doen is. En dit is des te minder te regtvaardigen, daar de Heilige Stoel dien strijd aangordt met een voorzeker al te edelmoedige natie, die jaarlijks aan hare geestelijkheid 179,915,173 realen betaalt, dat is naar verhouding veel meer dan door eenig ander Katholijk land der wereld daarvoor uitgegeven wordt. De Heilige Stoel aangordt den strijd met een natie die het ergerlijke feit laat voortduren, dat in verscheiden van hare provincien de gansche opbrengst der belastingen niet toereikend is om de kosten der eeredienst goed te maken, en zulks ongerekend de door die kerkgenoten wordende emolumenten en parochiale regten, welke alleen reeds eene belasting van een aanmerkelijk bedrag uitmaken. Als belooning voor al die voordeelen brengt de Heilige Stoel zware beschuldigingen tegen het gouvernement der Koningin te berde, omdat in het budget van dit jaar, bij de over het land gekomen moeijelijkheden en rampen, eenige percenten op de bezoldiging der geestelijkheid ingehouden worden, eene inhouding waaraan sedert eenigen tijd de jaargelden van alle staatsambtenaren, van de weduwen en weezen en van 's land verdedigers tijdelijk onderworpen zijn.

• Het gouvernement der Koningin is alzoo niet beducht voor eene vergelijking zijner handelingen met die des Heiligen Stoels. Het betreurt de afbreking der betrekking tusschen de beide mogendheden. Tot voorkoming derzelve heeft het gedaan wat het kon en mogt doen; en om er een eind aan te maken zal het immer bereid zijn alles toe te geven wat de regtvaardigheid en de voorzigtigheid toelaten. Doch gerustgesteld door zijn geweten, zich vrij gevoelende van beleediging der Kerk en van inbreuk op eenige belangrijke bepaling van het concordaat, verwacht het gouvernement der Koningin niet alleen een billijkend oordeel van de Katholijke wereld, maar ook durft het de hoop koesteren dat de Heilige Stoel zelf eerlang, tot betere inzigten komende, aan hetzelve wederom regt zal laten wedervaren. Vast verknocht aan zijne beginselen, dat is aan de beginselen van het Katholijke Spanje, zal het aan de godsdienst, aan de Kerk, aan het Pausdom zelf altijd onderschikt zijn in geestelijke dingen en hen des noods beschermen en verdedigen. En mogt de Heilige Stoel onverhoopt in zijn gedrag volharden, mogten daaruit ernstige botsingen voortkomen, dan zou het gouvernement der Koningin de onwrikbare uitoefening van zijn regt tot zelfverdediging en tot bestraffing trachten te paren aan den eerbied, die aan den algemeenen vader der Kerk, hoe hij ook handele, altijd verschuldigd is; in dat geval zou het gouvernement alleen jammeren over eene noodlottige verblinding, die ten laatste nog den waardigen opvolger van den Heiligen Petrus zou brengen onder het getal der vijanden eener Christelijke en Katholijke natie, welke het altijd als haren hoogsten roem beschouwd heeft en nog beschouwt de Christelijke en Katholijke genoemd te worden.»

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

VERSLAG
over de wet tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording van de koloniale geldmiddelen.

(*Vervolg van ons No* 680.)

III.

Artt. 23—35 en 40—44. Deze artikelen behelzen de voorschriften omtrent *de contrôle*, *de rekening en de verantwoording.*

In §§ 2 en 4 van de algemeene aanmerkingen heeft de Commissie van Rapporteurs reeds melding gemaakt van de voornaamste bedenkingen, waartoe de voorstellen der Regering, tot dit onderwerp betrekkelijk, aanleiding gaven. Bijzonder heeft zij daar ter plaatse de algemeene bedenkingen vermeld, gerezen ten aanzien van dit deel van het wetsontwerp, met opzigt tot de beginselen van ons staatsregt, en met opzigt tot de gevolgen van het gekozen beginsel tegenover de Staten-Generaal. Zich daaraan gedragende, zal zij nu de aanmerkingen opnemen, die het voorgedragen stelsel meer in de bijzonderheden aangaan.

Die aanmerkingen betreffen:

1o. *De contrôle door de Algemeene Rekenkamer, door de Rekenkamer in Nederlandsch Indie, in de andere kolonien door controleurs uit te oefenen.*

Het gebrek aan juiste, heldere en goed ineensluitende bepalingen dienaangaande werd algemeen erkend. Onbestemde algemeene voorschriften kwamen in art. 23 en 26 voor, die eigenlijk alles waar het op aankomt in het midden, en aan latere instructien door den Koning vast te stellen, voorbehouden: voorschriften die op elk stelsel, elk beginsel van toepassing gemaakt kunnen worden en die dus het eerste vereischte missen dat men in eene organieke wet als deze vorderen mag.

»Het toezigt en de contrôle worden naar de eigenaardig-»heid der onderwerpen ingerigt. De ontvangsten en uitgaven »moeten aan de begrooting getoetst worden, het materieel »beheer der koloniale goederen moet ordelijk plaats grijpen, »en de veranderingen in den aanwezigen voorraad op de »inventarissen worden aangeteekend, en door bewijzen ge-»staafd.» Dit is de zakelijke inhoud van art. 23. Art. 26 vergenoegt zich te bepalen dat de door den Koning vast te stellen instructien de controlerende autoriteiten in staat moeten stellen, om op de invordering, de betaling, de verantwoording en het gebruik der koloniale gelden, goederen en eigendommen des rijks eene naauwkeurige controle te houden.

De vroeger vermelde bedenking dat de Regering zich de keus tusschen het repressief en preventief stelsel had voorbehouden, kam hierbij terug, en niet minder die dat de Minister van Kolonien, op wiens handelingen de Rekenkamer contrôle heeft uit te oefenen, ook degeen is die de instructien voor de Rekenkamer aan den Koning zal voordragen.

Het behoeft voorts naauwelijks gezegd, dat men dit beginsel volstrekt onvereenigbaar keurde met het beginsel op de aanneming waarvan in ieder geval algemeen werd aangedrongen, dat namelijk geene uitgave hier te lande voor de kolonien zouden worden gedaan dan krachtens de wet.

Sommige leden merkten op dat, zoo als het art. 8 luidt het ook van den wil der Regering zou afhangen, een deel van de uitgave van de controle van de eene of van de andere Rekenkamer of ambtenaar, naar hare keuze te onderwerpen. Zij achtten ook daarom het voorgestelde onaannemelijk: de wet en het niet goedvinden van de Regering moest de controlerende autoriteit aanwijzen.

2o. De verevening van de schuldvorderingen bij de Rekenkamer en controleurs. Reeds in § 5 van de algemeene aanmerkingen werd er op gewezen dat het ontwerp geen duidelijk begrip gaf van die verevening. Wat zij zijn zoude, wat daartoe behoorde, welke bewijsstukken zouden moeten overgelegd worden om de verevening te kunnen vragen, over dit alles zwijgt het ontwerp. Art. 27 van de wet van 5 October 1841 (*Staatsblad* no. 40) behelst ten minste eenige regelen dienaangaande, welke hier geheel ontbreken. Het schijnt dat het ontwerp dit alles aan nader vast te stellen instructien wil overgelaten hebben.

Het meeste bezwaar vond men daarin dat het punt, hetwelk vroeger tot zooveel geschil aanleiding gegeven had — de vraag of de vorderingen vóór of na de betaling verevend zouden moeten worden — geheel onbeslist is gelaten in het ontwerp. Dit punt (het is reeds in § 1 opgemerkt) moest dus ook nader door de Regering worden beslist. Men keurde dit af. De vraag of het zoogenaamde repressive dan wel het preventive stelsel van toezigt ten aanzien van de koloniale uitgaven aangenomen zou moeten worden, is niet uitdrukkelijk behandeld, omdat de Regering daaromtrent zelfs in de Memorie van Toelichting geen beginsel had verkondigd en men dus eene overweging van het onderwerp voorbarig achtte. Maar zeker, zoo eenig, dan gewis behoorde dit beginsel door de wet te worden uitgemaakt, vooral in verband met de bepalingen omtrent de verantwoordelijkheid der ordonnateurs.

Voorts vroeg men, *in* de onderstelling, die door velen gedeeld werd, dat de regering voornemens is het preventive stelsel ten deele als beginsel aan te nemen, wat het gevolg zou zijn, indien eene Rekenkamer of de betrokken controleur de aan hem gevraagde verevening weigerde? Is de Staat dan tot betaling gehouden of niet? Mag de Min. van Kolonien of de gouverneur eener kolonie in dat geval desniettemin de betaling gelasten of niet? Men herinnerde daarbij aan hetgeen hier te lande was voorgevallen, waar de Hooge Raad den Staat tot betaling had veroordeeld, niettegenstaande de betrokken Minister vermeende niet te kunnen betalen, omdat de Rekenkamer de verevening had geweigerd. Wat zal regtens zijn in zoodanige gevallen? vroeg men. Het ontwerp zwijgt ook daarover.

's Gravenhage, 10 Augustus.

Z. M. heeft aan den heeer P. Blom, op zijn verzoek, met ingang van 1 October dezes jaars, eervol ontslag verleend als commies bij het departement van Binnenlandsche Zaken.

Z. M. heeft: 1o. tot notaris te Koudekerke (Zeeland) benoemd P. Loeff, candidaat-notaris en secretaris der voornoemde gemeente; en 2o. aan W. M. Snijder vergund om zijne notariele standplaats over te brengen van Veere naar Middelburg.

Z. M. heeft benoemd: tot notaris te Heerenveen (Friesland) G. Boschloo, candidaat-notaris te Oldehoorn, en tot griffier bij het kantongeregt te Aalten, C. P. J. Penning, wonende aldaar.

• De gemeenteraad alhier heeft heden eene buitengewone zitting gehouden. Daarin is door Burg. en Weth. het voorstel gedaan om gebruik te maken van de gelegenheid, die zich aanbiedt, om voor rekening der gemeente aan te koopen het blok huizen en stallingen gelegen tusschen het Kalkstraatje en het Vos in 't Tuintje, welk blok in het openbaar werd verkocht en bereids op den 6den dezer geveild is. Toen heeft het gegolden *f* 33,400, Burg. en Wethouders dragen thans voor dat blok onderhands aan te koopen voor eene som van *f* 45,000, behalve de kosten die op *f* 6000 zijn geraamd, welke uitgave zal worden gedekt door het te gelde maken van een genoegzaam kapitaal van 2½ pct. Nat. Werkelijke Schuld, staande ten name der gemeente. Het doel van dien aankoop is, om eene betere communicatie daar te stellen tusschen het Voorhout en de nieuwe uitbreiding der stad door den Denneweg.

Na eenige discussie is het voorstel van Burg. en Weth. aangenomen met 20 tegen 6 stemmen. Ged. Staten zullen onverwijld worden uitgenoodigd hunne goedkeuring aan dit besluit te hechten.

• Burgemeester en Wethouders van 's Gravenhage hebben ter kennisse van de ingezetenen gebragt, dat op den 20 en volgende dagen, tot nader berigt, in de vlakte van Waalsdorp, door de batterij van het regement veld-artillerie, oefeningen met geschut zullen geschieden ter plaatse waar de practische oefeningen gewoonlijk gehouden worden, en wel van het Zuidwesten naar het Zuidoosten, in welke rigting gevuurd zal worden, waardoor die vlakte, alsmede de duinen onder de gemeente Wassenaar als onveilig zijn te beschouwen.

• Het heeft Z. M. den Koning behaagd, onzen voormaligen stadgenoot, den heer G. A. Gretser, kunstschilder, thans wonende te Tiel, een kostbaren doekspeld te doen toekomen, als bewijs van tevredenheid en bijzondere goedkeuring, voor een drietal teekeningen, voorstellende onderscheide gezigten van het voormalige kasteel te Buren.

• Gedep. Staten van Zuidholland hebben den 7 dezer bepaald, 1e. dat de verkiezing van een lid der Provinciale Staten, in het hoofdkiesdistrict Gouda, ter vervulling der vacature, ontstaan door het overlijden van den heer Willem IJserman, zal plaats hebben op Woensdag den 29 Augustus 1855; en 2o. dat, indien er eene herstemming mogt worden vereischt, deze zal plaats hebben op Woensdag 12 September aanstaande.

• De Staatsraad, Commissaris des Konings dezer provincie heeft voor eenige dagen de residentie verlaten. Gedurende zijne afwezigheid zal hij worden vervangen door het lid van Gedeputeerde Staten, den baron E. H. Rengers van Warmenhuijzen.

• Naar men verneemt zullen de 's Gravenhaagsche liedertafels, die daartoe, even als andere liedertafels zijn uitgenoodigd, aan het concours, dat te Brussel gehouden zal worden, geen deel nemen.

• De *Gereformeerde gemeente onder het Kruis*, te dezer stede, die reeds sedert lang in minder geschikte lokalen hare godsdienstoefeningen verrigtte, mag zich thans verheugen in het bezit van een door die gemeente gesticht kerkgebouw, op het Hooge Zand. Zondag jl. heeft op plegtige en godsdienstige wijze de inwijding dier kerk plaats gehad, en werd de gemeente te dier gelegenheid voorgegaan door den WelEerw. Heer Ds. van den Oever, predikant van die gemeente te Rotterdam, die bij deze gelegenheid tot tekst gekozen had de woorden uit Psalm 132, vs. 14*b*: «*Hier zal ik wonen.*» Het kerkgebouw is op eenvoudige en doelmatige wijze ingerigt, en voldoet aan de behoefte der gemeente. Het is voor ongeveer 500 personen ingerigt.

Bij het Departement van Binnenlandsche Zaken zijn, van de directie der handelssocieteit *de Vereeniging*, te *Batavia*, ontvangen twee wissels, te zamen bedragende vijftien duizend zeven honderd vijf en vijftig gulden; welke gelden zijn bijeengebragt ten behoeve der noodlijdenden door den jongsten watersnood in Nederland, door de hieronder vermelde personen, de heeren:

B. Kopersmit, en Cie., G. Suermond en Cie., Painé Stricker en Cie., E. W. Cramerus en A. A. Reed, Reynst

en Vinju, W. Poolman, J. C. Teengs, T. F. Schill, Maclaine Watson en Cie., van Ommeren Rueb en Cie., Tiedeman en van der Burg, Haager en Schuurman, E. Moorman en Cie., C. Balre en G. Kinder, Metzendorff Wilmans en Cie., de Weerdt Ruijl en Cie, J. B. Roselje, Jacometti en Cie., Busing Schröder en Cie., Plump en Cie. van den Biesen en Zoon, A. van Ommeren en Cie., B. van Leeuwen en Cie., Pandel en Stiehaus, Vaupel en Cie., van den Broek en Cie., B. J. Leon, T. Crone, H. M. van Dorp, voor den *Java-Bode*. L. Meijer, E. Francis, J. van Lennep, E. J. Iz. van der Beek, Ducommun en Bornand, P. Landberg en Zoon, de Vlugt, N. N., N. N., Wm. Anderson Tolson en Ci., mr. B. W. J. C. Bake, J. J. Mijnssen, T. H. Zimmerman, mr. F. A. Mees en mr. H. Klein, mr. H. Beth, mr. L. A. P. T. Buijn, S. D. Brandon, L. Platon, E. Bedier, J. de Fiennes, van Riet en ter Gouw, J. Verheij, van Hoorn, van Haren Noman en Kolff, N. Lange, Gumprich en Strauss, Louran en van Walchren, J. R. Lange, Tiedeman en van Kerchem.

* In deze residentie zijn aangekomen en aan het hôtel *de Bellevue* afgestapt: de edelheden Benjamin Pringle, Edwin B. Morgan, Gelish en A. Grow, leden van het Congres van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika; de heer G. Harring, secretaris van den minister van Finantien van de Vereenigde Staten; de heer C. B. Morgan M. Cony, belast met depêches van de Vereenigde Staten naar Rome; Fr. Morgan, insgelijks belast met depêches van daar naar Bern; Sir Richard J. Kinderley, eerste kanselier van Engeland, vergezeld van den heer Edward Leigh, komende van Londen; — en aan het hotel *l' Europe*, de markies Gonzarco en gevolg, de graaf Gabrielle, komende van Napels, de graaf Dumonceau, van Brussel, de generaal baron G. Coehoorn, Don Castor Garcia de Viana, Don Hermano Diego en Don Gervasio Gironella met familie, komende van Barcelona.

* Op den 8sten Augustus jl. werd te Leiden gehouden de vierde algemeene vergadering der vereeniging ter bevordering van fabriek- en handwerknijverheid in Nederland, welke vergadering, bij afwezigheid van den Voorzitter, door den onder-Voorzitter, den heer R. F. baron van Raders werd geleid en op het bepaalde uur, door ZEd. met eene toepasselijke aanspraak geopend. Uit het uitvoerig verslag van den secretaris bleek, dat de werkzaamheden der vereeniging gedurende het afgeloopen vereenigingsjaar, hoogst belangrijk zijn te achten, waarbij voornamelijk mag worden gewezen op de reeds in werking zijnde industriescholen en andere inrigtingen door de verschillende afdeelingen tot stand gebragt, terwijl daarbij hulde werd toegebragt aan Z. M. den Koning, den geëerbiedigden beschermheer der Vereeniging, die ten behoeve der industrieschool, opgerigt door de afdeeling 's Gravenhage, in eene zoo ruime mate van HD. belangstelling in die school had doen blijken. Er werden door de vergadering, die getuigde van den onderling goeden geest belangrijke besluiten genomen; de algemeene wet der vereeniging op 19 November 1851 vastgesteld, werd daarbij buiten werking gesteld en door eene nieuwe wet vervangen, tengevolge waarvan het hoofdbestuur is afgetreden en tot leden van het nieuwe hoofdbestuur werden gekozen, de heeren baron Forstner van Dambenoij, baron R. F. van Raders, Ph. de Meijer, J. R. F. Nievergeld, M. L. Hermans, J. Brouwer, F. C. de Charro, L. J. Enthoven, J. B. Maxwils, allen te 's Gravenhage. Na het eindigen der vergadering vereenigden de hoofdbestuurders, afgevaardigden en verschillende belangstellende leden, zich aan eenen vriendschappelijken disch, waarbij gulle vrolijkheid voorzat en de meest innige wenschen werden geuit voor den toenemenden bloei der vereeniging.

* Uit Waalwijk schrijft men, dat met groote meerderheid van stemmen tot lid van den gemeenteraad gekozen is Mr. J. H. van Galen, die voor eenige weken zijn ontslag als gemeente-ontvanger had genomen.

Volgens de *Independance Belge* is de generaal van Olberg, kommandant van Luxenburg, door Z. M. den Koning der Nederlanden benoemd tot kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw.

Eergisteren is in den grooten Doelen op het Singel te Amsterdam, eene vergadering gehouden van deelhebbers in de Koninklijke fabriek van stoom- en andere werktuigen van de heeren Paul van Vlissingen en Dudok van Heel onder voorzitting van den heer A. Willink. Uit het verslag der besturende vennooten bleek o. a. dat in het afgeloopen boekjaar voor *f* 1,333,155 aan bestellingen is afgeleverd Onder deze werken verdienen bijzondere melding: 3 ijzeren stoomschepen, waarvan 1 voor het rijk, 4 ijzeren zeilschepen, 2 paar geheele werktuigen voor stoomschepen, waarvan 1 voor het rijk, 3 geheele toestellen en een groot aantal enkele werktuigen voor suikerfabrieken op Java, enz. De twee kolossale transatlantische booten (la Belgique et la Constitution) en acht stoomslepers voor de Egyptische regering, behoorende tot het loopende boekjaar. Tot uitbreiding der werven en afbetaling der gronden (aan het Departement van Marine) was ruim *f* 82.000 gebezigd. Het batige slot der winst- en verlies-rekening bedroeg *f* 65,656.80. De vergadering heeft besloten op voorstel van commissarissen het commanditaire kapitaal met 50 pCt. en dus met *f* 225,000 te verhoogen, door uitgifte van nieuwe aandeelen ter bekoming waarvan de commanditaire deelhebbers bij voorkeur zullen geregtigd zijn. De aftredende commissaris, de heer C. Hartsen, is als zoodanig herkozen. (*H.*)

Men wil weten, dat de jeugdige Koning van Portugal de stad Vlissingen met een bezoek zal vereeren, en dat er aldaar aanschrijving is gekomen om alles in gereedheid te houden, ten einde de werf door Z. M. spoedig kunne worden bezigtigd.

In de vergadering der Provinciale Staten van Gelderland is door eenige leden schriftelijk ingediend het volgende voorstel: Bij gelegenheid van het onderzoek van subsidien voor de nieuw aan te leggen kunstwegen, werd onze aandacht gevestigd op het nut en voordeel, hetwelk het gebruik van vrachtwagens, met breede vellingen voorzien, voor zoodanige wegen oplevert. Reeds in enkele streken van ons gewest, aan het naburig Pruissen grenzende, worden de voordeelen daarvan erkend en heeft men getracht de afschaffing te bevorderen, door op kunstwegen voor het gebruik, mindere gelden te vorderen, dan voor voertuigen met smalle vellingen voorzien. Het belangrijke der zaak, doordien bij geringer onderhoud tevens minder trekkracht wordt vereischt, maakt dat zelfs het gebruik op gewone zand- en kleiwegen voordeelig is, en heeft sommige leden geleid tot het afzonderlijk voorstel aan de gemeentebesturen en andere belanghebbenden bij het daarstellen van nieuwe kunstwegen, waarop tolheffing plaats vindt, namens de Provinciale Staten in overweging te geven, om in het algemeen belang mindere tolheffing te vorderen van voertuigen met breede, dan van die met smalle vellingen voorzien. Nadat het voorstel behoorlijk was toegelicht, werd besloten het te stellen in handen van Gedeputeerde Staten ten fine van onderzoek en verslag in de eerste winterzitting.

Bij den menigvuldigen regen, die er gedurende den hooioogst gevallen is, heeft men, meer dan gewoonlijk, het gevaar te duchten van broeijend hooi, terwijl slecht gewonnen en voor veevoeder min deugzaam hooi, waarschijnlijk zeer algemeen zal voorkomen. Thans is het dus meer dan gewoonlijk raadzaam om, zoo mogelijk, die twee kwaden te bestrijden door het vermengen van het hooi met zout. Het broeijen moge alzoo welligt minder zeker afgeweerd worden, zonder den minsten twijfel verandert daardoor hooi, dat geheel door het vee geweigerd zoude worden, in een voeder, hetgeen dit met graagte nuttigt.

Men weet dat, ten dien einde, twee ponden zout op elke honderd ponden hooi voldoende zijn, en dus een uitgaaf van omstreeks dertig centen voor elke honderd Ned ponden hooi. Het zout wordt tusschen de lagen hooi, bij het opeenpakken in de bergplaatsen, gestrooid en, door het vocht dat het hooi bevat, smeltende, verspreid zich het zout gelijkelijk door de geheele hoeveelheid.

Men schrijft uit Stokholm aan den *Nord*: De komst van prins Frederik der Nederlanden te Christiana, heeft in onze politike salons veel genoegen gegeven. Deze Vorst, onmiddellijk van Petersburg komende, is ook verzocht de tolk te zijn van de gevoelens van vriendschap, door Keizer Alexander jegens den Koning en de Koninklijke familie gekoesterd, Prins Frederik zou alzoo de betrekkingen van welwillendheid tusschen de Hoven van Rusland en Zweden versterken.

Uit Curaçao, zegt de *Utr. Ct.*, hebben wij kortelings berigten gehad, dat aldaar vele personen uit St. Domingo zijn aangekomen, die uit die republiek waren verbannen, als deel genomen hebbende aan eene zamenzwering, aldaar ontdekt en verijdeld. Nopens deze zamenzwering leest men in een der Fransche bladen (*Annales d' Afrique*) van Augustus het volgende:

„St. Domingo is de hoofdstad van de republiek, voorheen het Spaansche of Oostelijke gedeelte van het bekende eiland van dien naam, waarvan het Westelijk gedeelte het keizerrijk Hayti uitmaakt. De stad telt 10,000 inwoners, heeft eene goede haven en reede, en is de zetel van het bestuur. Hunne onafhankelijkheid is erkend door Engeland, Frankrijk en Spanje. Het republiekeinsch bestuur wordt dikwijls belaagd door den Keizer van Hayti, van het gewezen Fransch gedeelte van het eiland, en ondekte dezer dagen eene zamenzwering tegen den president Santana. Den 27 April werd eene militaire commissie benoemd, om de schuldigen te vonnissen; den 30 waren reeds de debatten afgeloopen en werden 5 personen ter dood veroordeeld: de generaal Pelletier, Franschman van geboorte, gewezen minister van oorlog der republiek, en de generaals Aybar, F. Ruiz, J. Paez en Rud. Ramirez. De twee laatste waren voortvlugtig. De overigen werden verbannen, als 4 voor altijd, 5 voor 3 jaren, enz. De Fransche admiraal Hernoux en de Engelsche commodore Henderson, die in de haven lagen, benevens de vreemde consuls, vervoegden zich bij den generaal Santana, om de doodstraf van de generaals Pelletier, Aybar en Ruiz in verbanning te doen veranderen of gratie te verwerven; doch te vergeefs. Den 2 Mei werden priesters naar de veroordeelden gezonden om hen tot den dood te bereiden. Toen zulks bekend werd, begaven de kinderen van de drie veroordaelde generaals, zoo jongens als meisjes, zich in optogt van het Engelsche consulaat naar het hotel van den president. Deze stoet van jonge lieden werd vergezeld van al de consuls, die deze laatste poging nog wilden beproeven, om gratie bij den generaal Santana te verwerven. Doch aan zijne woning gekomen, deed deze zeggen, dat hij niet te spreken was. De optogt ging toen naar het Nationaal paleis om den vice-president te spreken. Deze, de generaal Regla Mota, ontving hen met gevoel, was zeer bewogen door de tranen der kinderen; doch kon slechts beloven hunne voorspraak te zijn.

Om 3 ure, des namiddags, onvingen de troepen last, om naar de markt te marcheren, alwaar de 3 generaals zouden doodgeschoten worden. Er waren 3000 man onder de wapenen. De drie veroordeelden werden door eene sterkte eskorte gendarmerie derwaarts gebragt. De generaal Santana, omringd van zijn état-major, bevond zich reeds op de markt, toen de veroordeelden er aan kwamen. Hun werd bevolen neder te knielen, en aldus werd het vonnis hun voorgelezen. Het peloton, dat gekommandeerd was, hen te fusilleren, ontving last de geweren te laden en aan te leggen. Toen riep Santana: Halte! en beval zijn aide-de-camp de proklamatie voor te lezen, waarbij zij gratie ontvingen. De hurrahs der soldaten konden echter den indruk niet wegnemen, welke twee der veroordeelden op de menigte maken. Fr. Ruiz kon naauwelijks staande blijven; zijn zenuwgestel was zoodanig geschokt, dat hij zinneloos scheen. Eene zijner dochters was werkelijk zinneloos geworden, op het berigt, dat haar vader zou doodgeschoten worden. De generaal Pelletier alleen was zeer bedaard, en toen hij de plaats verliet, kon men niets aan hem bemerken, dat hij van eene strafplaats kwam.

De drie generaals hebben passen ontvangen, om het land te verlaten. Men telt behalve hen, nog een 50tal personen, die naar elders worden vervoerd. Niet alleen de mannen, maar ook de vrouwen en kinderen zijn verbannen, waaronder ook de zusters van generaal Paez.

's Hertogenbosch, 9 Aug. De gunstige toestand van den oogst in het algemeen en van de aardappelvrucht in het bijzonder, wat betreft de omstreken dezer stad, is in de laatste dagen zeer verminderd: doch geenszins in zulke maate, dat daarover die noodkreten behoeven worden aangeheven, welke zoo vaak hier en daar geho[ord] of gelezen worden. Het loof van den aardappel is wel [op] vele plaatsen zwart geworden, de knol zelve is daaren[te]gen, naar wij meenen, nog nergens ziekelijk aangeda[an]. Stelt men nu daar tegen over, dat er zoovele aardappe[len] gepoot zijn, dat er genoeg zullen wezen, ingeval er ze[lfs] een derde deel bederft, dan diende men wel fatalist [te] wezen om de toekomst zoo duister in te zien. Elk ple[kje] gronds is zoo gezegd gebezigd om aardappelen te teel[en]. In de gemeente Vlijmen, tusschen Heusden en 's Bos[ch] vindt men die zelfs groeijen tusschen de boomen op d[en] openbaren weg, zoodat de weg in breedte is afgenom[en]. Wanneer heeft men vroeger een gewas verkregen, d[at] volstrektelijk aan den besten wensch voldoet, waar[van] niet eenig gedeelte aan bederf onderhevig was? Hoo[rde] men jaren lang vóór de bekende aardappelziekte niet d[ik]werf spreken over het zoogenaamde vuur in den aardapp[el], over vervuurde aardappelen? Wij beweren niet, dat al[les] in dit najaar goedkoop zal wezen, maar kunnen toch o[ok] geene bijzondere duurte verwachten, en moeten de n[iet] lage prijzen dan nog eerder aan de staatkundige verw[ik]kelingen van Europa dan aan een misgewas toeschrijv[en]. Alles trouwens regelt zich naar de groote markt. De sch[epen] ren van Odessa blijven tegenwoordig voor ons geslote[n], het Oostersche koren, dat zoo algemeen gebruikt w[ordt] hier te lande, moeten wij ontberen. Naar gelang [de] graanprijzen regelen zich de andere veldvruchten, en [hoe] kunnen deze laatste tegen geringe prijzen verkocht w[or]den, als de eerste hoog in waarde staan? (*Arnh. C.*)

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwb., Zaterdag 11 Aug. 7

PAUL ET JEAN, vaudeville en deux actes; LE VIE[UX] DE LA VICILE, vaudeville en un acte; LE DIORA[MA] MYTHOLOGIQUE, chansonnette chanté par M. Félic[ien]; LES DEUX ANGES GARDIENS, vaudeville en un a[cte].

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 9 Augustus 1855.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$63\frac{11}{16}\frac{3}{4}\frac{11}{16}$	*Hope* 1798/1816	5	$103\frac{1}{4}$
Dito Certificat.	3	76	Dito 1828/1829	5	
Dito Dito.	4	$93\frac{3}{8}\frac{7}{16}\frac{7}{16}$	Cert. 1831/1838	5	
O. I. Leening	4		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito *Hope*	4	$78\frac{1}{2}$
Hand.-Maats.	$4\frac{1}{2}$		Dito *Stieglitz*	4	
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten	$2\frac{1}{2}$		Dito 1854	5	$82\frac{1}{4}$
D° *Rotschild*	$2\frac{1}{2}$	$51\frac{13}{16}$	Inschr. Assig.	6	$59\frac{1}{2}$
Frankrijk.			Certific. dito.	6	$60\frac{1}{8}$
Obligatien	3		**Polen.**		
Spanje.			Obligatiën	4	$70\frac{3}{8}$
Nieuwe	1	$18\frac{11}{16}\frac{3}{4}$	**Oostenrijk.**		
Dito Buitenl.	3	$37\frac{7}{8}$			
D° Binnenl. c/m.	3	$30\frac{13}{16}$	Metaliek	5	$62\frac{3}{8}$
Bew. Sp. Com.		$4\frac{3}{8}$	Dito bet. Amst.	5	$73\frac{3}{4}$
Amort. Schuld.		$4\frac{3}{16}$	Dito Nation.	5	$67\frac{1}{16}$
Portugal.			Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	$81\frac{13}{16}$
Londen nieuwe.	3	$89\frac{3}{4}\frac{7}{8}\frac{13}{16}$	Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	$81\frac{13}{16}$
Dito uitgest.	4				

Mexic., te Lond. 3 pct. $21\frac{15}{16}$, $\frac{3}{8}$; dito Onb. $21\frac{15}{16}$; dito Uit... Gren., te Lond. p. s. 100. $2\frac{1}{4}$ pct. $18\frac{1}{4}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{7}{16}$; dito 7, $\frac{1}{16}$.

Londen, Consols $90\frac{7}{8}$, 91; overigens onveranderd.

Parijs, 3 pct. Fransche 67.20; 3 pct. Spanje $30\frac{3}{8}$.

Weenen, 5 pct. Met. 77; Wissel op Lond. 11.28.

In geene der genoteerde fondssoorten leverde de markt wederom iets meldenswaardigs nieuws op, de handel was wederom zeer beperkt, alleenlijk was naar Amerik. fondsen voor Eng. rekening eenige vraag.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.